

СТАНОВИЩЕ

по дисертационен труд на тема

„Инженернотехнологично обучение в билингвална среда”

за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”
по област на висше образование: „Педагогически науки”,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...
„Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини”

Докторант: Веселина Петрова Коларски

Научен ръководител: проф. д-р инж. Сеня Терзиева

Автор на становището: доц. д-р Илиана Петкова

Данни за докторантката

Докторантката Веселина Петрова Коларски е родена в гр. София през 1973 г. Средното си образование получава в Първа английска гимназия. В периода 1994-2000г. тя завършва и придобива магистърска степен по Английска филология към Шу „Епископ Константин Преславски”. 10 години по-късно получава диплома отново за ОКС „магистър” по Международни икономически отношения от УНСС.

„Връзката” ѝ с английския език е последователна и надграждаща се. 5 години тя работи като стюардеса към АК Балкан, следва работа като учител по английски език в 138 СОУ, а от 2002 г. е старши преподавател в ХТМУ, катедра „Чужди езици”.

Анализ на процедурата

Спазени са всички изисквания посочени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на този закон и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ХТМУ. След проведен конкурс, на основание Наредбата за докторантурите, Правилника на ХТМУ и решение на съвета на Департамента по хуманитарни науки (протокол № 6 от 07.02.2007 г.), Ректорът на ХТМУ издава Заповед Р-ФХ № 41 от 27.02.2009 г. за зачисляване на Веселина Петрова в редовна докторантура към катедра „Хуманитаристика и осигуряване на качеството на обучението” към ХТМУ по научната специалност 05.07.03 – Методика на обучението по отрасли. Срокът на обучение е три години, считано от 01.03.2009 г. Следва полагане с отличен успех на изпита по специалността. На основание ИПОД в ХТМУ и в съответствие с решение на съвета на Департамента по хуманитарни науки към ХТМУ, Ректорът на университета издава заповед /Р-ОХ № 192 от 17.04. 2015 г./ за отчисляване с право на защита. След проведена вътрешна защита пред разширен състав на първичното звено, катедра «Хуманитаристика и осигуряване качеството на обучение», е взето решение

за откриване на процедура за публична защита. За законовото ѝ провеждане са представени необходимите документи и материали.

Оценка на дисертационния труд

Една от основните компетентности, които трябва да притежава европейският средношколец е компетентността по чужд език. Тя е една от ключовите, която характеризира младият човек като образован. Знанията и уменията на младежите да боравят с чуждия език обаче много често се ограничават само до тематики от нашето ежедневие. Скрити от изследователския поглед остават уменията по специализиран чужд език – проблем, който прави настоящият дисертационен труд актуален.

Дисертационният труд е в обем от 220 стр., включващи увод, 3 глави, изводи, заключение и литература от 177 източника, 40 на кирилица, 134 на латиница и 3 сайта. В приложение е включен целият изследователски инструментариум – анкета за оценка на потребностите в обучението по английски език, въпросник за оценка на удовлетвореността на студентите от специализирано билингвално обучение по английски език и специализирани дисциплини, самооценка от страна на студентите за ефективността на билингвалното обучение. Правилно са формулирани обекта, предмета, научната хипотеза и задачите на дисертационното изследване.

В първата, теоретична по своя характер глава на дисертационния труд, разгърната в 84 стр., Веселина Коларски показва задълбочени и систематизирани знания по разглежданата проблематика. Акцент тя поставя на основните понятия «компетентност», «компетенция», «билингвално обучение» и «интердисциплинно обучение». Разглежда комуникативната компетентности в системата от цели на инженерните програми. Изтъква спецификата на ученето при езиковото обучение. В детайли е представена спецификата при планирането на учебния процес за реализация на търсената интердисциплиност, необходимостта от екипност между преподавателя по английски език и титуляра на курса по съответната учебна дисциплина, налагащото се ориентиране на обучението към личността на студента. Влизайки в подробности при разглеждане ключовите аспекти по темата, докторантката демонстрира умения за коректно цитиране и боравете с литературните източници, умения за анализиране и систематизиране на идеи и обобщение, които се проявяват най-силно в „изкристализирания“ теоретичен модел на процес на обучение по английски език за специфични цели на студенти-инженери. Направените изводи са закономерен завършек на разгледаните теоретични постулати.

Подробно представената методика на изследването във втора глава и детайлният анализ на получените резултати в трета глава показват уменията на докторантката да трансформира теоретичните постановки в изследователски проблеми. Детайлното разписване на технологичното протичане на изследването, неоспоримо доказва авторовият принос. Чрез конструирана авторова анкетна карта от 9 въпроса Веселина Коларски първо изследва потребностите на студентите от инженернотехнологичните специалности от изучаването на английски език за специфични цели и доказва необходимостта от създаване на билингвален курс. Следва конструиране на цялостен интегрален билингвален курс за технологични дисциплини и английски език за инженерни специалности. Подробно е описан дизайна на билингвалното обучение, като основната застъпена концепция е, че той трябва да осигури „балансирана среда за учене, която да предоставя научното съдържание в оптимален обем, структура и последователност от задачи; да стимулира преработката на информацията на езика-цел; да не пречатства интерференцията при ползване на обучаващите материали на българския език и да развива системата от очаквани резултати от ученето“ (с.117). Принос към педагогиката на висшето образование и към чуждоезиковото обучение представлява разработеният обучителен инструментариум – създаване на учебни

материали на български и английски, изработване на процедури за провеждане на обучението и разработване на система от задачи за контрол (диагностика на резултатите в двете сфери – предметната и на английски език). Следва разработен и приложен трети авторов инструмент - въпросник за оценка на удовлетвореността на студентите от протеклото експериментално билингвално обучение по английски език в специализирани дисциплини. Формулирани са 26 твърдения, а мнението се разполагат в 5-степенна Ликертова скала с отговори 1 – да, напълно – до 5 – напълно, не. Отделно е конструирана и бланка за самооценка ефективността на билингвалното обучение от 12 въпроса, част от които дихотомни, а другите с избираем отговор. Изследването се провежда сред студенти и докторанти от всички специалности в ОКС „бакалавър“, „магистър“ и ОНС „доктор“. Извадката е на случаен принцип, като са включени общо 89 обучавани, разпределени както следва: трети курс – 24; четвърти курс – 48; магистри – 10 и докторанти – 7. Данните от всички изследвания са анализирани подробно и онагледени. Разработеният изследователски пакет от анкетни карти и учебителни материали и неговият цялостен анализ показва от една страна посветеността на докторантката на тази проблематика не само за целите на научното израстване, и от друга осъзнаването на необходимостта от една логична обвързаност между отделните елементи, от съчетаване на научен/теоретичен и изследователски подход. В резултат на проведеното изследване, направените изводи и заключения са целенасочени и убедително защитават тезата от необходимостта от педагогически подход при екипно преподаване като адекватно решение за интегрирано билингвално обучение по английски език за специфични цели.

Приемам изведените научни приноси. Авторефератът, структурно и съдържателно, отразява дисертационния труд. Теоретичните концепти и резултатите от емпиричното изследване са намерили отражение в 4 броя публикации (всички в списанията на МОН – сп. „Чуждоезиково обучение“ – 2 бр., „Професионално образование“ – 1 и в „Природните науки в образованието“, книга „Химия“ (на английски език)), и при 3 участия в постерни научни форуми.

Единствената препоръка, която имам е, че в текста се срещат твърде много аббревиатури. Добре би било при евентуално публикуване на дисертационния труд, което препоръчвам, те да бъдат избегнати или да бъде приложен лист с тяхното указание.

Заключение

Чрез представения за становище дисертационен труд Веселина Коларски демонстрира задълбочено теоретично познаване на широкообхватната проблематика на билингвалното и интердисциплинно обучение и умения за нейното емпирично доказване. Показаният изследователски потенциал; конструираният, апробиран и защитен авторов модел; понятийната чистота и високата езикова култура ми дава основание да предложа на Уважаемите членове на научното жури да ѝ присъдят образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование: „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., „Методика на обучението по химикотехнологични дисциплини“.

10.06.2017 г.

Автор на становището:.....
/доц.д-р Илиана Петкова/